

Újbuda Duna menti barnamezős területeinek átalakulása

Baráth Viktória

Tájépítész mérnök, mesterképzés, nappali munkarend

Tájépítészeti, Településtervezési és Díszkertészeti Intézet

Tájtervezési és Területfejlesztési Tanszék

Belső témavezető: Dr. Sallay Ágnes, egyetemi tanár

Magyar Agrár-és Élettudományi Egyetem Tájépítészeti, Településtervezési és Díszkertészeti Intézet

Tájtervezési és Területfejlesztési Tanszék

A dolgozat elkészítése során célomnak tűztem ki az Újbuda Duna menti barnamezős területek átalakulásával járó hatások felmérését. A vizsgálat során a barnamező területek átalakulását a fővárosi léptékben kezdtem értelmezni, majd a XI. kerület ipari területeinek alakulását ismertettem részletesen, melynek során meghatároztam a múltbéli és a jelenlegi ipari és egyéb tevékenységeket.

Az értékelés munkarész során a vizsgálatban feltárt adatok alkalmazásával elemeztem, hogy az lakópark építési beruházások milyen hatással lesznek a városrészre. Az értékelés módszerének kidolgozása során két városi környezetben alkalmazott elvet vettem alapul. Környezeti index és a Városi Reziliencia Index felhasználásával a mintaterületemet érintő, a vizsgálat által feltárt, vélt és valós problémákat határoztam meg. A felhasznált elvek alapján meghatároztam, hogy az értékelt területen a sokkhatás a kerületrészbe költöző új lakosok száma. A reziliencia mértéke a területen attól függ, hogy a jelenlegi intézményi és zöldfelületi infrastruktúra kiépítettsége a megnövekedett népességet mennyire tudja a továbbiakban ellátni. Külön értékeltem kerületi szinten, kerületrész szinten és a Duna-part ipari terület szintjén az egyes indikátorokat, melyek az oktatási infrastruktúra ellátottságára, az orvosi intézmények ellátottságára, az élelmiszerboltok ellátottságára, valamint a zöldfelület ellátottságára irányulnak. Az értékelés célja az, hogy volt megállapítsam, a lakópark fejlesztések együttesen milyen hatással lesznek a környezetükre és a lakókra egyaránt.

A közhasználatú zöldfelület értékelésénél a WHO által előírt megközelíthetőségi távolságot vettem alapul, ami 300 méter. Ezt a 300 méter terjesztettem ki a meglévő közhasználatú zöldfelületek köré, XI. kerület egész területén. Az értékelés során az ebbe a pufferzónába jutó

lakóépületek meghatározásával állapítottam meg a lakások és a lakosság becsült számát. Az intézmények értékelésénél a pufferzóna meghatározásánál a „15 perces város elvét vettem alapul, így a XI. kerületben található intézmények (itt: bölcsőde, óvoda, általános iskola, középiskola, élelmiszerbolt, orvosi intézmény, gyógyszertár) térbeli elhelyezkedésével számoltam. Az intézmények gyalogosan értendő 15 perces pufferzónájában található lakóépületek meghatározásával állapítottam meg a lakások és a lakosság becsült számát.

Az értékelés kiemelkedően érdekes része volt az, hogy a közhasználatú zöldfelület és a lakosság várható növekedésének kapcsolata milyen drasztikusan csökkenti az egy főre jutó zöldfelületet. Az intézmények értékelés eredményeinek összevetésénél arra a megállapításra jutottam, hogy a területen nem a térbeli ellátottságban rejlik a fő konfliktus, hanem abban, hogy a tervezett lakosság beköltözése után egy főre hány intézmény fog jutni. Ezek az arányok szintén nagy ugrást mutattak a lakóparképítések megkezdése előtti lakosságszám és az lakóparképítések befejezése után várható lakosságszám tekintetében.

A diplomadolgozat során kitűzött kutatási kérdések megválaszolása után, úgy gondolom, hogy önmagával a lakópark építési beruházásokkal nincs probléma. Viszont, az ilyen jellegű beruházásoknál nem elegendő a lakópark határain belül gondolkodni. A beköltöző lakosok a környező infrastruktúrát is használják, legyen az intézményi, zöldfelületi vagy egyéb. Abban az esetben, ha egy intenzíven átalakuló területről beszélünk, és több lakópark épül fel egyszerre, akkor ezek a változások hatványozottan érintik az egész területet. Ezeket rendszerbe kell foglalni már a tervezés első szakaszaiban és a lakóparkok hatásait települési szinten kell értelmezni és kezelni.